

Augustin Navrátil

Augustin Navrátil se narodil 22. 12. 1928 Augustinu a Josefě Navrátilovým v Lutopecnách jako nejstarší ze tří dětí a dostal rodové jméno Augustin. Vyrůstal v rolnické katolické rodině na rodinném gruntu, který býval v minulosti dědičnou rychtou. Vyučil se stolařem a jako stolař pracoval do roku 1956, později byl zaměstnancem lisovny PAL-Magneton Kroměříž, odkud byl za své politické názory roku 1957 propuštěn. Další práci našel u ČSD, kde pracoval jako hradlař v Postoupkách a Bezměrově až do svého důchodu.

V roce 1955 se oženil s Augustinou Bazalkovou z Lutopecen a spolu vychovali devět dětí.

Rád se vzdělával a studoval náboženskou, filozofickou, historickou, politickou a odbornou zemědělskou literaturu. Byl také obecním knihovníkem.

Augustin Navrátil byl hluboce věřící člověk. Řídil se heslem sv. Benedikta: MODLI SE A PRACUJ. Pod pojmem práce chápal nejen práci manuální, práci pro rodinu, ale i práci pro společnost a pro církev.

Protože vyrůstal na venkově, měl hluboký vztah k půdě a k přírodě. Choval včely, byl členem a funkcionářem včelařského svazu. Také byl členem zahrádkářského a chovatelského svazu, podílel se na organizování výstav.

Již od mládí jej zajímala politika a veřejný život. Byl aktivním členem Orla a v roce 1946 vstoupil do ČSL. Tím se stal aktivním v politickém životě obce, byl zvolen členem MNV a nebál se vyjadřovat nahlas svůj názor.

Po únoru 1948 byl osočován za své veřejné aktivity a byl postaven před tzv. lidový soud (odehrával se v hostinci v Lutopecnách), byl zbaven všech veřejných funkcí a bylo mu nuceně ukončeno členství v ČSL.

Později v padesátých létech si KSČ myslela, že Augustina Navrátila získá na svou stranu, nabídli mu účast v zemědělské komisi MNV v Lutopecnách. Protože však prosazoval své názory, nechtěl se podřídit, prosazoval pravdu a spravedlnost, byla mu činnost ukončena.

Po roce 1968 mu bylo krátce členství v ČSL obnoveno, ale po vystoupení proti kandidatuře J. Plojhara do Federálního shromáždění za podpory ČSL, byl přinucen stranu opustit.

Otevřený střet Augustina Navrátila s komunistickým režimem začal v první polovině 70. let, kdy mu stát zabavil pozemky, na kterých obdělával půdu, aby uživil svoji početnou rodinu. Pro ostrý nesouhlas a odpor s tímto aktem byl Augustin Navrátil v dubnu 1975 okresním soudem v Kroměříži odsouzen na šest měsíců podmíněně za útok na veřejného činitele. Protože i nadále protestoval a žádal o prošetření svého případu, byl vyšetřen a znalecky zkoumán psychiatry z Psychiatrické kliniky v Olomouci a následně kvůli diagnóze Paranoia kverulans zbaven způsobilosti k právním úkonům. Stal se obětí mocenského zneužívání psychiatrie ze strany totalitního komunistického režimu vůči svým odpůrcům. Byl pronásledován a internován, ovšem ne jako vězeň ve „standardním“ vězení, ale jako „obyčejný“ duševně nemocný člověk, kterého je třeba držet za mřížemi kvůli jeho mentální poruše. Ale ani tato situace ho neodradila v jeho přesvědčení a činnosti na obranu práva a spravedlnosti.

V 70. a 80. letech se na Kroměřížsku odstraňovaly ve velkém kříže, boží muka a sochy svatých z veřejných prostranství. A. Navrátil se nebál říci svůj názor, zasadil se o to, aby kříž v Lutopecnách zůstal. V této věci zorganizoval podpisovou akci. Dále se zajímal o osud ostatních odstraněných náboženských symbolů v okrese a psal dopisy na kompetentní úřady.

V 70. letech také zahájil vydávání a distribuci křesťanské literatury, k čemuž mu sloužil jednoduchý domácí rozmnožovací rámeček. V roce 1977 se stal signatářem charty 77 a sám sestavil petici „Za dodržování náboženské svobody“. Kroměřížský okresní soud nařídil formu ústavní „ochranné“ psychiatrické léčby, kterou Navrátil absolvoval v období od července do října roku 1978.

V 80. letech začal A. Navrátil vydávat otevřené dopisy, které posílal prezidentu, federálnímu premiérovi, vládě a dalším institucím. Dopisů bylo několik desítek a poukazoval v nich na porušování lidských práv, zneužívání psychiatrie č. 1, o vydávání náboženské literatury č. 3, Podivná sebevražda Přemysla Coufala č. 2 ...Následovala domovní prohlídka, nové vyšetřování v PL Praze Bohnicích a od března do října 1986 nucený pobyt v PL Kroměříž.

V roce 1988 sestavil 31bodovou petici „Podněty katolíků k řešení situace věřících občanů v ČSSR“, kterou podpořil kardinál František Tomášek a kterou podepsalo přes 500 000 lidí. Vnesl v ní požadavky na respektování práv a náboženských svobod věřících občanů. Tato petice se stala nejmasovější akcí vyjadřující odpor proti komunistickému režimu a výrazně podpořila pád totality.

V roce 1988 začal také vydávat měsíčník Křesťanské obzory, ve kterých věřící seznamoval s nedostupnou křesťanskou literaturu a opět uveřejnil otevřené dopisy o násilné smrti Přemysla Coufala a perzekuce manželů Kořínkových. Tím si však „vysloužil“ novou „ochrannou“ psychiatrickou léčbu, jež probíhala od října 1988 do února 1989. Den před vynesením rozsudku okresního soudu navštívili Augustina Navrátila dva špičkoví psychiatři vyslaní Internationale Gesellschaft für Menschenrechte (Mezinárodní společnost pro lidská práva). Ti nade vši pochybnost konstatovali, že pacient je duševně zcela zdravý. Tyto události vedly k založení Výboru na obranu Augustina Navrátila, mezi jehož členy patřili např. Rudolf Battěk, Ján Čarnogurský, Ladislav Lis, Jan Litomiský, Václav Malý, František Mikloško, Radim Palouš či Bohumil Doležal.

Po listopadu 1989 byl Augustin Navrátil za pomoci Geneva Initiative on Psychiatrie (Ženevská iniciativa pro psychiatrii), nadace bojující proti zneužívání psychiatrie, znovu vyšetřen a shledán naprosto mentálně zdravým a lékaři i soudně rehabilitován.

Byl pozván Svatým otcem Janem Pavlem II k audienci a znovu se také začal veřejně angažovat: potřetí v životě vstoupil do ČSL, v září 1990 na mimořádném sjezdu ve Žďáře nad Sázavou kandidoval na předsedu, zasedal v celostátním výboru strany, držel hladovku za restituci církevního majetku a několikrát neúspěšně kandidoval do Poslanecké sněmovny. Po dlouhotrvajících sporech s četnými představiteli strany se Augustin Navrátil s lidovci, jejichž politika mu připadala příliš kompromisní, v roce 1999 potřetí a naposledy definitivně rozešel. Na sklonku života se ještě angažoval v Pravém bloku.

Po listopadu 1989 si také splnil svůj sen a začal pracovat na vrácených polích a až do smrti se věnoval práci v zemědělství.

Augustin Navrátil zemřel 2. 5. 2003 v kroměřížské nemocnici a je pohřben na hřbitově v Hradisku u Kroměříže.

Za svůj protikomunistický odboj a statečnost získal v roce 2015 in memoriam „Osvědčení a odznak účastníka odboje a odporu proti komunismu“ a téhož roku mu byla udělena cena Václava Bendy „Za svobodu a demokracii“.

